

IZLAZAK MJESECA

Kad mjesec izlazi,
zvona nestaju,
a javljaju se staze
neprohodne.

Kad mjesec izlazi,
more prekriva zemlju,
a srce se osjeća
otok u beskraju.

Nitko ne jede naranče
pod punim mjesecom.
A treba jesti voće
zeleno i hladno.

Kad mjesec izlazi
sa sto jednakih lica,
srebrni novčići
u džepu jecaju.

Federico Garcia Lorca

TVOJE SRCE, SMRZNUTA NARANČA

Tvoje srce, smrznuta naranča, iznutra
neosvijetljena jezgra slatkog terpentina
i porozna površina od zlata : obećanje
opasnosti nadolazećoj plimi.

Moje srce, gorući šipak od
skupljenog skrleta i otvorenog voska,
nudi ti nježne okovratnike
moje tvrdoglave zaljubljenosti.

Kakav događaj propasti ledenim
tunelima do tvog srca i naći
ogromni i nevjerojatni snijeg!

Pa sve do ruba smrznutog horizonta
gdje ću utopiti svoju žeđ u nadi
da će vode uskoro poteći.

Miguel Hernandez

PJESMA SUHE NARANČE

Drvosječo,
posijeci mi sjenu.
Oslobodi me muke
da se vidim bez plodova.

Zašto se rodih između ogledala?
Dan me okreće.
I noć me oponaša
u svim svojim zvijezdama.

Hoću živjeti a da se ne vidim.
Mravi i slak
sanjat ću da su
moje lišće i moje ptice.

Drvosječo,
posijeci mi sjenu.
Oslobodi me muke
da se vidim bez plodova.

Federico Garcia Lorca

...

Kao zvijezde sa plavetnog neba
Naranče su s drva popadale,
Sve naranče u zelenu travu,
Jedna tek u krilo mome male;

...

Je li, dušo, da pogađam pravo?
Ta naranča moje srce bilo.

August Šenoa

Odrasli su dali da se donese
sanduk naranči da umire djecu.
Djeca počеше jesti, i pri tom
slatko-kiselom ugodnom okusu
zaboraviše pomalo na nesreću.

Mato Lovrak, Vlak u snijegu

Leži pod njegovim nogama ogroman
čadav velegrad u oblaku čađe i
dima, u polusutonu veljače, i to je ta
toliko razvikana Europa, ta zlatna
blagoslovljena zemlja, s modrim
toplim južnim **zatonima gdje cvatu
naranče**, i s tim sjevernim strašnim
čadavim tvrđavama...

Miroslav Krleža, Povratak Filipa Latinovicza

SNOVE SNIJU STARI MASLINICI

Snove sniju stari maslinici;
Zelene se rodni vinogradi.
Žarko sunce žeže sa visine
Kamen tvrd i zelene doline.

Na stablima žuti limunovi,
I masline, i **slatke naranče**,
Šalju miris raskošno u prostor,
Kud prolazim ja i moja sjenka.

Vjetar njiše vitkim čempresima
I grmovljem rumenih ružica
I zelenom granom, rascvjetanom.

More mirno. Vali pozaspali.
Ponad mora bijeli galeb leti.
Tko će rijeti kamo galeb leti?

Dragutin Tadijanović

MOJ DUBROVNIK

Bio je mirisni svibanj, a ja
Ne imadoh ni osamnaest ljeta
Kada prvi puta dođoh u Grad
Pjesnika. *No imao sam srce*

*Zaljubljeno i prepuno pjesama
Nenapisanih. Čiope su u meni
Cvrkutale i cvale naranče.*

Ni samom sebi ne bih priznao,
Da je u Gradu bila djevojka
Koja mi reče: Dragi, volim te.

U mračnoj sobi, danas je preda mnom
Zimnja ruža i grančica čempresa
Što ih ubraha na grobu neznanom,
Na Mihajlu... Mrtvo zvono. Tišina.

Dragutin Tadijanović

SONET O NARANČI

Samo je miris, žeđ i plam,
kletva mornara, uspavanka juga.
Življahu u njoj u ono vrijeme, znam,
carevine tri, tri ljeta duga.

O, ako ima sunce ljepše kćeri
no što je zemlja, i zemlja ljepšeg čeda
od ploda stabla tog koji iz dveri
sunčevih raste i iz krošnje gleda

u vrt našeg srca, radostan,
kad narančasta jedra po njem plove
i sedef se u vatri mreža suši,

o, ako ima sladi samostan
od narančine sočne kule ove,
ne nadem li ga, smiluj mi se duši!

NARANČA

Nekad je bila plameni konj.

Sad se još sjeća

Samo biča

Sunca.

Vesna Parun

JUNAKU

Pade listak naranče

Usred čaše junačke.

Da je znala naranča

Da je čaša junačka,

Vrhom bi se povila,

Pa bi čašu popila.

Narodna pjesma

NARANČE SVETOG NIKOLE

Ovo je priča iz davnih vremena, kad su naranče još bile naranče, i nisu se prodavale u plastičnim kantama na „akcijama“ trgovačkih centara.

Rijetke i dragocjene čuvale su se i jele polako, a njihova se kora sušila i dugo mirisala.

Željeli smo ih jer su bile rijetke, darivane u izuzetnim prilikama: za praznike, Božić, Svetu Luciju, Svetog Nikolu.

Kao čarobne svjetiljke svijetlile su kroz naša djetinjstva hraneći želju, potičući bajku.

Vremena su se otad jako promijenila, na naranče se danas malo tko obazire, jer već i petogodišnjaci znaju da sveti Nikola zapravo ne postoji, a darove nose mame i tate. Uglavnom razne igračke, a malo kasnije tehnička pomagala, i video igrice. I slikovnice su drugačije, iz njih su pomalo nestali vilenjaci, zmajevi, patuljci i sav onaj čudesni svijet koji je poticao maštu. Sad su slikovnice edukativne: uče se boje, brojevi i dani u tjednu, ali čarolije – nema, jednostavno je iščezla.

I čini se kao da je današnjoj djeci netko ukrao najljepši dio djetinjstva.

Na razne načine objašnjava se stvarnost, a mogućnost za čudo i ne postoji, jer da bi se ono dogodilo, potrebno je u njega vjerovati. Ostaviti prostor za svetog Nikolu, Zeku i malog Isusa.

Jer svi se oni obraćaju istom – djetinjem dijelu svakog od nas.

Onom spontanom i dobrom, koji bezazleno vjeruje i sanja u bojama.

Koji ima krila od neba do zemlje, i hrani dušu snovima toliko potrebnim u ovoj suhoparnoj i krutoj zbilji. Upravo dijete u svakom čovjeku potiče na maštanje, stvaranje, let, igru i istraživanje, a iz čuđenja, radoznalosti i ludosti mogu nastati veličanstvene stvari!

Zato je važno da svatko za sebe odgovori na pitanje – a što je s djetetom? Je li potisnuto i obeshrabreno? Možda umorno i zanemareno? Zna li se još glasno smijati? Izuti cipele i potrčati? Može li u oblaku prepoznati lik anđela?

Moj odgovor je kratak – nikad nisam posumnjala u svetog Nikolu!

Još uvijek čitam bajke i volim bombone, crvenu i zelenu boju, šarene kišobrane, još se prije spavanja pomolim svom anđelu čuvaru. I znam da sveti Nikola postoji, jer su i ove godine, usprkos svemu, na mom prozoru zamirisale njegove naranče!

Edit Glavurčić